

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0387/2011

22.11.2011

RAPORT

Euroopa Parlamendi soovitused nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ELi–Ukraina assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste kohta
(2011/2132(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Ryszard Antoni Legutko

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	13
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa Parlamendi soovitusetega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ELi–Ukraina assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste kohta (2011/2132(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ukraina vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. märtsil 1998. aastal ning plaanitakse asendada assotsieerimislepinguga¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi (ENPI) loomise kohta², ning võttes arvesse Ukraina riiklikku näidisprogrammi ajavahemikuks 2011–2013,
- võttes arvesse käimasolevaid läbirääkimisi, mida EL ja Ukraina peavad assotsieerimislepingu üle, sealhulgas läbirääkimisi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna üle,
- võttes arvesse nõukogu 22. jaanuari 2007. aasta järeldusi Ukraina kohta, milles nõukogu võttis vastu läbirääkimisjuhised,
- võttes arvesse, et Ukraina on Maailma Kaubandusorganisatsiooni liige ja on seda olnud alates 2008. aasta märtsist,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi presidendi 11. oktoobri 2011. aasta avaldust Ukraina endise peaministri Julija Tõmošenko süüdimõistmise kohta,
- võttes arvesse 7. mail 2009. aastal Prahast toimunud idapartnerluse tippkohtumise ühisavaldust,
- võttes arvesse hiljutiste ELi ja Ukraina tippkohtumiste tulemusi, sealhulgas 2008. aastal Pariisis toimunud ELi ja Ukraina tippkohtumisel tehtud tunnustavat avaldust, et Ukraina on Euroopa riik, millel on ELi riikidega ühine ajalugu ja ühised väärtused, ning 4. detsembril 2009. aastal Kiievis toimunud ELi ja Ukraina tippkohtumise järeldusi,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina kohta, eriti 25. veebruari 2010. aasta resolutsiooni³, 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni⁴, 9. juuni 2011. aasta resolutsiooni⁵ ja 27. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni⁶,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta järeldusi idapartnerluse kohta,

¹ EÜT L 49, 19.2.1998, lk 3.

² ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0035.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0444.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0272.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0472.

- võttes arvesse 22. novembril 2010 vastu võetud ELi–Ukraina viisavabaduse tegevuskava,
 - võttes arvesse Ukraina ühinemist energiaühenduse asutamislepinguga 1. veebruaril 2011,
 - võttes arvesse ELi–Ukraina assotsieerimiskava, mis asendas tegevuskava ja mille ELi–Ukraina koostöönõukogu kinnitas 2009. aasta juunis, ning võttes arvesse ELi–Ukraina assotsieerimiskava prioriteete 2011. ja 2012. aastaks,
 - võttes arvesse 25. mai 2011. aasta ühisteatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele” (KOM(2011)0303), ning võttes arvesse välisasjade nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldusi Euroopa naabruspoliitika kohta,
 - võttes arvesse komisjoni eduaruannet Ukraina kohta, mis võeti vastu 25. mail 2011 (SEK(2011)0646),
 - võttes arvesse ELi Doonau piirkonna strateegiat,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 90 lõiget 5 ja artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A7-0387/2011),
- A. arvestades, et tulevane Ukrainaga sõlmitav assotsieerimisleping sillutab teed ELTLi artikli 217 kohastele uue põlvkonna assotsieerimislepingutele ning hõlmab enneolematul tasemel integratsiooni ELi ja kolmanda riigi vahel; arvestades, et kõnealuse lepingu sõlmimisega kohustub Ukraina rakendama suurt osa ühenduse õigustikust; arvestades, et Ukrainaga peetavad läbirääkimised on Ida-Euroopa piirkonna ühed arenenumad, mistõttu need on eeskujuks kogu Euroopa naabruspoliitikale;
- B. arvestades, et Ukraina on ELi jaoks strateegilise tähtsusega riik; arvestades, et Ukraina suurus, loodusvarad, rahvastik ning geograafiline asend annavad talle Euroopas erilise positsiooni, muutes ta selles piirkonnas oluliseks riigiks, mis mõjutab märkimisväärsel määral kogu kontinendi turvalisust, stabiilsust ja heaolu, ning et seetõttu peaks Ukraina kandma vastavat osa poliitilisest vastutusest;
- C. arvestades, et Ukraina on Euroopa riik ning võib vastavalt ELi lepingu artiklile 49 esitada ELi liikmeks astumise avalduse, nagu iga Euroopa riik, kes järgib demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste ning vähemuste õiguste austamise ja õigusriigi põhimõtteid; arvestades, et ELi–Ukraina assotsieerimislepingu sõlmimine, sealhulgas põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomine, on oluline Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaate jaoks;
- D. arvestades, et EL pooldab tugevalt stabiilset ja demokraatlikku Ukrainat, kes järgib sotsiaalse ja kaasava turumajanduse, õigusriigi (sealhulgas kohtute sõltumatuse), inimõiguste austamise ja vähemuste kaitse põhimõtteid ning tagab põhiõigused; arvestades, et Ukraina pingutused saavutada siseriiklik poliitiline stabiilsus, luua keskkond, mida iseloomustavad elujõuline poliitiline pluralism, demokraatlikud vabadused ja õigusriigi põhimõtete austamine, ning edendada siseriiklikku reformi, kiirendavad ja lihtsustavad Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaate edasist arengut;

- E. arvestades, et Ukraina endisele peaministrile Julija Tõmošenkole 11. oktoobril 2011 seitsmeaastase vanglakaristuse määramine ning teiste ministrite kohtuprotsessid on tekitanud ELis tõsist muret ja neid käsitatakse laialdaselt kas kättemaksuaktidena või osana katsest opositsioonipoliitikuid süüdi mõista ja vangistada, et takistada nende kandideerimist ja valimiskampaaniat tuleva aasta parlamendivalimistel või 2015. aasta presidendivalimistel; arvestades, et seadus, mida valikuliselt kohaldati Tõmošenko suhtes, pärineb nõukogude ajast ning selles nähakse ette kriminaalvastutusele võtmine poliitiliste otsuste eest; arvestades, et praegu Ülemraadas läbivaatamisel oleva seaduse artiklid 364 ja 365 ei vasta ELi ega ÜRO standarditele;
- F. arvestades, et viimasel ajal on väljendatud muret meediavabaduse, kodanikuühiskonna vabaduse, valimiste läbiviimise ja õigusriigi põhimõtete pärast Ukrainas;
- G. arvestades, et Ukraina poliitilised ja riigijuhid on korduvalt kinnitanud oma pühendumust Euroopa integratsioonile ja Ukraina pikaajalisele eesmärgile saada ELi liikmesriigiks ning peavad assotsieerimislepingut üheks põhiliseks vahendiks selle eesmärgi saavutamisel; arvestades, et seda eesmärki toetavad jätkuvalt kõik asjaosalised Ukraina poliitilisel areenil, samuti kodanikuühiskond ja üldsus; arvestades, et laialdasem koostöö Ukraina ja Euroopa Parlamendi liikmete ning Ukraina ja liikmesriikide parlamentide vahel on kiiduväärne näide selle kohta, kuidas erinevad poliitilised jõud teevad koostööd Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaate edendamisel, ning et seda koostööd tuleks jätkata;
- H. arvestades, et EL on seadnud Euroopa naabruspoliitikas kesksele kohale inimõigused ja demokraatia;
- I. arvestades, et Ukraina on aktiivselt osalenud Euronesti parlamentaarse assamblee – mis on idapartnerluse parlamentaarne mõõde ning Euroopa Parlamendi ja ELi idapoolsete naaberriikide parlamentide koostööplatvorm – loomises ja töös;
- J. arvestades, et Ukraina ELi liikmeks saamise väljavaade peab põhinema süstemaatiliste ja pöördumatute reformide põhimõttel mitmes olulises institutsioonilises, poliitilises, majanduslikus ja sotsiaalses valdkonnas; arvestades, et olulised reformid on juba läbi viidud või on läbiviimisel, samas kui osa on vaja veel ellu viia; arvestades, et assotsieerimislepingu pakutav raamistik annab Ukrainale olulise kaasajastamise vahendi ja tegevuskava siseriiklike kohalike reformide juhtimiseks, samuti vahendi rahvuslikuks leppimiseks, mis aitab riigil saada üle hiljutistest negatiivsetest suundumustest, vähendada lõhesid Ukraina ühiskonnas ja ühendada see ELi liikmeks saamise väljavaate nimel, mille aluseks on demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja hea valitsemistava väärtused;
- K. arvestades, et Ukrainat tuleks tunnustada tublide majandustulemuste, sealhulgas oma eelarvepuudujäägi vähendamise, kulude piiramise ja pensionireformi eest, mis on soodustanud riigile parema krediidireitingu andmist ja suurendanud välismaiseid otseinvesteeringuid;
- L. arvestades, et assotsieerimislepingul on positiivne mõju Ukraina ettevõtluskeskkonnale, kuna sellega sätestatakse ühised eeskirjad ja standardid ELi ja Ukraina ettevõtjatele, suurendades seega investeeringute prognoositavust ja majanduslikku kindlust Ukrainas; arvestades, et assotsieerimislepingu aluseks on vastavus rahvusvahelistele maksunormidele; arvestades, et positiivset mõju tugevdaks veelgi korrupsioonivastaste

õigusaktide täielik ja tulemuslik rakendamine;

- M. arvestades, et Venemaa Föderatsioon avaldab Ukrainale tugevat survet, et ta loobuks ELiga põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomisest ning ühineks selle asemel tolliliiduga, kuhu kuuluvad Venemaa, Valgevene ja Kasahstan; arvestades, et see on pretsedenditu juhtum ELi suhetes välispartneritega ning arvestades, et need on riigid, mis ei kuulu Maailma Kaubandusorganisatsiooni, kuid on siiski Ukraina toodete peamised eksporditurud; arvestades, et põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond on kaasajastamise vahend ning arvestades, et selle sõlmimine annab Ukrainale majanduslikke eeliseid, mille tähtsus aja jooksul kasvab;
- N. arvestades, et Ukraina tähistas hiljuti oma iseseisvuse 20. aastapäeva; arvestades, et Ukraina uus haritud põlvkond ei ole kogenud nõukogude aega ning on väga euroopameelne ja tagab riigi moderniseerimise;
- O. arvestades, et Ukraina tänane poliitiline olukord, eriti kodanikuvabaduste ja õigusriigi valdkonnas, on vastuolus läbirääkimisel oleva ELi–Ukraina assotsieerimislepingu vaimuga;
1. esitab assotsieerimislepingu üle käimasolevate läbirääkimiste kontekstis nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele järgmised soovitused:
- a) võtta seisukoht, et ELi ja Ukraina sidemete tugevdamine ning Ukrainale ELiga ühinemise väljavaate avamine on väga oluline ja vastab kummagi poole huvidele; tunnustada Euroopa Liidu lepingu artiklist 49 lähtudes Ukraina püüdeid, tingimusel et täidetakse kõik kriteeriumid ning muu hulgas järgitakse demokraatia, inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtteid;
 - b) saavutada vajalik edasiminekuks, et saavutada ELi–Ukraina assotsieerimislepingu kiire paraferimine, soovitatavalt 2011. aasta lõpuks, kui see on võimalik; tagada samal ajal kooskõlas Euroopa Parlamendi 27. oktoobri 2011. aasta resolutsiooniga esitatud nõudmistega, et see oluline algatus idapartnerluse raames oleks kooskõlas Ukraina võetud kohustusega viia ellu vajalikud reformid ning tugevdada demokraatlikke väärtusi, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid;
 - c) määrata hiljuti edasilükatud kohtumiseks president Janukovõtšiga uus toimumisaeg enne kavandatavat ELi–Ukraina tippkohtumist detsembris 2011, kuna see on oluliseks võimaluseks käsitleda Ukraina valitsusele esitatud tõsisemaid küsimusi ning taastada konstruktiivne dialoog, mis võiks viia assotsieerimislepingu paraferimiseni, kui allesjäänud tehniliste ja oluliste poliitiliste takistuste kõrvaldamisel saavutatakse arvestatavat edu;
 - d) püüelda selle poole, et nõukogu allkirjastaks lepingu 2012. aasta esimesel poolel, ning teha kõik ratifitseerimisprotsessi puudutavad dokumendid Euroopa Parlamendile ja riikide parlamentidele kättesaadavaks hiljemalt 2012. aasta lõpuks, eeldusel et õigusriigi põhimõtete järgimise nõue ja muud nõuded, mis esitati Euroopa Parlamendi 27. oktoobri 2011. aasta resolutsioonis, on täidetud;
 - e) anda Ukrainale nii lepingu ettevalmistamise kui ka rakendamise ajal piisavalt

rahalist, tehnilist ja õiguslikku abi ning tugevdada Ukraina haldussuutlikkust igasuguse kättesaadava abi suurendamise teel selles valdkonnas; kasutada sel eesmärgil paremini terviklikku institutsioonide väljaarendamise programmi ning kaaluda kõrgetasemelise ELi nõuanderühma loomist, et abistada Ukrainat riigi püüdlustes viia oma õigusaktid vastavusse ELi õigusaktidega; seejuures peaks igasuguse abi eeltingimuseks olema Ukraina haldussuutlikkuse suurendamiseks mõeldud reformide hinnang, mille tulemused on avaldatud sõltumatute ELi ja Ukraina ekspertide koostatavates aastaaruannetes;

- f) luua riigiteenistujate ja kohtutöötajate vahetusprogramm, et lihtsustada assotsieerimislepingu rakendamist, eriti põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomist;
- g) aidata Ukraina ametiasutustel teavitada Ukraina elanikke assotsieerimislepingu kasulikkusest, et suurendada toetust reformikavale; avalikustada lepingu sisu üldsusele võimalikult kiiresti;
- h) avada Ukrainas võimalikult kiiresti ELi teabebüroo, mis töötab nii Ukraina üldsuse teadlikkuse tõstmise eesmärgil ELi toimimise ning selle poliitikapõhimõtete ja väärtuste valdkonnas kui ka ELi programmide suurema osavõtmise lihtsustamise eesmärgil;

Institutsioonilised aspektid / poliitiline dialoog

- i) töötada välja selged kaitsemeetmed ja võimalik mehhanism kogu assotsieerimislepingu ajutiseks peatamiseks juhul, kui selle keskseid ja aluspõhimõtteid eiratakse või tahtlikult rikutakse;
- j) nõuda tungivalt, et Ukraina president ja valitsus viiksid riigi poliitilise, õigusliku ja haldusliku olukorra vastavusse sellega, mis lepiti kokku assotsieerimiskavas, ning edendada head valitsemistava ja õigusriigi põhimõtete järgimist kui ELi ja Ukraina vaheliste suhete aluspõhimõtteid; tagada, et Julija Tõmošenkol ja teistel opositsiooniliidritel võimaldatakse nüüdsest peale kasutada oma õigust osaleda täiel määral poliitilises tegevuses ja Ukraina eelseisvatel valimistel;
- k) tugevdada ELi ja Ukraina vahel olemasolevat koostööraamistikku inimõiguste ja põhivabaduste kaitse alal;
- l) abistada Ukrainat põhjaliku kohtureformi läbiviimisel kooskõlas ELi standarditega, et hoida ära õigusemõistmise valikuline kasutamine ning tagada sõltumatu, õiglane, erapooletu ja läbipaistev kohtumenetlus, millega tagatakse, et kohtuprotsesse ei saa kasutada poliitilistel eesmärkidel ja need viiakse läbi õigusriigi põhimõtteid rangelt järgides; luua selleks Ukraina ja ELi eksperte kaasav ühismehhanism, milles osalevad Veneetsia komisjoni esindajad; luua täiendavad kooolitus- ja vahetusprogrammid justiits- ja siseküsimuste ning julgeoleku valdkonnas, eesmärgiga rakendada ELi parimaid tavasid õigusriigi põhimõtete alal;
- m) abistada Ukraina ametivõime riigi põhiseaduse ja valimisseaduse reformimisel

vastavalt Veneetsia komisjoni ja OSCE/ODIHRi soovitudele; tagada nende soovitude sihipärane, kaasav ja igakülgne rakendamine, kaasates nii opositsioonierakondi kui ka kodanikuühiskonda, et vältida eelnevate valimiskampaaniate käigus ilmnenu puudusi; rõhutada seoses sellega meediavabaduse ja kodanikuühiskonna vabaduse tähtsust ning tagada, et Ukraina ametivõimud hoiduvad igasugustest katsetest kontrollida otseselt või kaudselt riigi massiteabevahendites esitatava teabe sisu;

- n) lisada assotsieerimislepingusse põhjalik parlamendi ja Euroopa välisteenistuse vaheline mehhanism, mis võimaldaks anda korrapäraselt üksikasjalikku teavet lepingu rakendamisel ja eriti selle eesmärkide saavutamisel saavutatud edu kohta; nimetatud mehhanism peaks sisaldama järgmisi osi:
 - teave ELi võetud meetmete ja vastu võetud seisukohtade kohta seoses lepingu rakendamisega;
 - Euroopa välisteenistuse eduaruanded, milles esitatakse ELi ja Ukraina võetud meetmete tulemused, pöörates erilist tähelepanu riigis inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete osas valitsevale olukorrale;
- o) rõhutada kõigi Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste täideviimise tähtsust ja juhtida Ukraina ametivõimude tähelepanu selles kohtus Ukraina vastu menetluses olevate kohtuasjade suurele arvule;
- p) toetada vajalikke reforme ja tagada, et Ukraina ametivõimud seavad üheks oma prioriteediks korrupsioonivastase poliitika väljaarendamise koos huvide konflikte reguleerivate asjakohaste õigusaktidega;
- q) tagada, et Ukraina ametivõimud teevad üldsusele kättesaadavaks endiste kommunistlike salateenistuste arhiivid, kuna see on oluline eduka rahvusliku leppimise saavutamiseks, eriti pidades silmas 20. sajandil toime pandud hirmutegusid;
- r) rõhutada, et põhiseadusliku reformi protsessi osana on oluline, et Ukraina ratifitseeriks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi;
- s) võtta vajalikke meetmeid, et edendada dialoogi ELi ja Ukraina eri erakondade vahel, ning ergutada Ukrainas dialoogi erakondade vahel ning kodanikuühiskonna esindajate, sotsiaalpartnerite ja rahvusvähemustega;
- t) tagada, et vaheleping sisaldaks sätteid koostöö kohta lepingupoolte kodanikuühiskondade vahel, et neil oleks võimalik kasutada oma õigusi ja kujuneda assotsieerimislepingu põhjal mõjukateks osalisteks;
- u) OSCE raamistikku täielikult ära kasutades lisada kõrgeimaid rahvusvahelisi ja ELi standardeid kajastavad standardsed tingimuslikud sätted inimõiguste kaitse ja edendamise kohta ning õhutada Ukraina ametivõime edendama rahvusvähemuste liikmete õigusi, järgides Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni ja ELi põhiõiguste hartat;

Majandusalane ja valdkondlik koostöö

- v) tugevdada lepingu osana Ukraina ja ELi vahelist koostööd energeetika valdkonnas; püüelda ELi ja Ukraina vaheliste täiendavate lepingute sõlmimise poole, mille eesmärk on tagada mõlema poole energiaga varustamine, sealhulgas usaldusväärne ja mitmekesine nafta ja gaasi transiidisüsteem ning ühine reageerimismehhanism juhuks, kui Venemaa Föderatsiooni nafta- ja gaasitarnetes tekivad häired või tarded katkevad;
- w) anda vajalikku tehnilist abi energiasektoris, et aidata Ukrainal oluliselt parandada ja moderniseerida oma elektrivõrku ja energiatõhusust, ning tagada, et Ukraina ametivõimud järgivad täiel määral ajavahemiku 2010–2015 energiatõhususe programmis seatud eesmärke ning jätkavad oma energiapuuduse katmiseks uuenduslike ja keskkonnateadlike lahenduste rakendamist; abistada samal ajal Ukraina ametivõime läbirääkimistel Venemaalt gaasi tarnimist reguleerivate tingimuste üle, tagamaks et Ukraina gaasikaubandus Venemaaga on kooskõlas ELi kaubavahetusstandardite ja hindadega;
- x) võtta teadmiseks, et kuigi teenuste liberaliseerimine ja energiasektorisse investeerimine oleks ELile kasulik, võib kohustuste võtmine seoses konkreetsete energiateenustega tuua kaasa ka teatud riskid, kuna Ukraina ettevõtjaid kontrollivad energiasektori liidrid võivad kasutada vabakaubanduslepingut selleks, et saada kontroll ELi edastusvõrkude üle;
- y) nõuda meetmete võtmist ELi ja Ukraina energiajulgeoleku parandamiseks kahepoolsete mehhanismide kasutuselevõtmise teel, mis tagaksid varase hoiatamise ning väldiksid energiaga ja sellega seotud toorainetega varustamise katkestusi;
- z) tagada geograafiliste tähiste ja Euroopa patentide tunnustamine;
- aa) rõhutada, kui tähtis on ELi jaoks, et Ukraina tagaks oma territooriumil mürgiste ja tuumajäätmete nõuetekohase kõrvaldamise, kaitstes sellega toidu ohutust;
- ab) tõhustada noorte- ja tudengivahetuse alast koostööd ning stipendiumiprogrammide arendamist, võimaldades ukrainlastel seeläbi õppida tundma ELi ja selle liikmesriike ning vastupidi;
- ac) tagada, et assotsieerimisleping kajastab kõige rangemaid keskkonnastandardeid, pidades muu hulgas silmas Doonau piirkonna strateegiat; panna veelgi suuremat rõhku piirkondlikule koostööle Musta mere piirkonna ja Ukraina aktiivsele osalemisele ELi seda piirkonda puudutavas poliitikas, sealhulgas osana tulevases ELi Musta mere strateegiast;
- ad) töötada välja konkreetsed vahendid (nagu kodanikuühiskonna platvorm) eesmärgiga toetada Ukraina kodanikuühiskonda, arvestades selle elulist tähtsust demokratiseerimisprotsessis, näiteks teadlikkuse tõstmisel ning sotsiaalse ja poliitilise osalemise suurendamisel;

- ae) tagada, et tervishoiureformi rakendamisel tehtava koostöö raames käsitletakse ravimatuid haigusi põdevate haigete tervishoiuvajadusi, sealhulgas pakkudes tehnilist abi vastava tervishoiu- ja ravimipoliitika reformimiseks kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja parimate tavadega;

Kaubandusküsimused

- af) tunnustada suuri jõupingutusi, mida Ukraina valitsus on teinud tõkete üldise kõrvaldamise ja geograafiliste tähistehandamise osas ning seoses sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeteh, konkurentsi ja tehniliste kaubandustõketeh, aga ka põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna läbirääkimisteh käigus saavutatud kõigeh tagasihoidlikumaid saavutusteh valdkondades, nagu investeeringud, teenused, põllumajandus, energia ja eksporditõkked;
- ag) kutsuda Ukrainat üles hoiduma eksporditollideh ja muude ekspordipiirangute kohaldamisest, sest need suurendaks hindade volatiilsust ELi turgudel;
- ah) tagada, et suhkrule avatud tariifikvoodid ei tooks kaasa soovimatut kolmnurkkaubandust ega pettusteh;
- ai) rõhutada, et lepingu osaks peab olema ka loomade heaolu peatõkk, kindlustades nii võrdsed konkurentsitingimused ELi ja Ukraina põllumajandustootjatele;
- aj) võtta teadmiseks, et säästev areng on üks 2011.–2013. aasta riiklikus näidisprogrammis käsitletavatest esmatõhtsatest valdkondadest; soovitab sellest tulenevalt lisada säästva arengu peatõki vabakaubanduspiirkonna lepingusse;
- ak) rõhutada, et säästvat arengut käsitlev peatõkk peaks sisaldama sätet, mis puudutab Ukraina lubadust austada Majanduskoostõõ ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suuniseid rahvusvaheliste ettevõtete kohta ning Rahvusvahelise Tõõorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika kohta;
- al) valmistuda lepingu rakendumiseks koos Ukrainaga, tagamaks et kohustused, mis ei ole seotud eeltingimusteh ega anna koheseid tagajõrgi, eelkõigeh loomade heaolu valdkonnas, saaksid teoks ja avaldaksid pikemaajalist tuntavat mõju; nõuda, et vabakaubanduslepingu rakendumisega kaotataks lõpuks kõikides tõõstusvaldkondades tariifsed tõkked täielikult, ilma mis tahes negatiivseteh loetelude või impordikvootideta, ning et sellest tulenevalt kaotataks tulemuslikult nii eksporditollimaksud kui ka impordi- ja ekspordipiirangud; võimaldada Ukrainal kasutada liberaliseerimisjõrgset kohanemistfondi, nagu on ette nähtud Euroopa naabruspoliitika riiklikus näidisprogrammis aastateks 2011–2013, ning tehnilist abi seoses tollikõõsimusteh ja geograafilisteh tähisteh hõõdamisega;
- am) nõuda jätkuvalt, et Ukraina viiks läbi poliitilisi ja majandusreforme, mis tooksid kaasa infrastruktuurideh moderniseerimise, eelkõigeh energia- ja transpordisektoris; aitaks ettevõtlussektorit, lihtsustades eeskõtt juurdepõõsu laenudele ja maale ning hõõbustades ja kiirendades maksukõõmist ja

tolliprotseduure, eelkõige tehes märkimisväärseid edusamme sellistes valdkondades nagu käibemaksu tagastamine eksportijatele, tollivormistus ja impordilubade andmise menetlus (eelkõige mis puudutab maksustamist, dokumenteerimise nõudeid ja toote sertifitseerimiseks proovide võtmist); kõrvaldaks bürokraatia ja korrupsiooni; jõustaks õigusriigi põhimõtted ja demokraatia; kaaluks väiksemad tehingukulused ja turvalisi menetlusi – eelkõige VKEde jaoks –, pidades meeles, et need on kaubandussuhete väljakujundamise olulised eeltingimused, ning parandaks õigusakte materiaalse vara ja intellektuaalomandi kaitse valdkonnas ja looks tulemuslikumad mehhanismid ettevõtete õiguste ja kaebuste kaitsmiseks kohtus;

- an) nõuda, et Ukraina parandaks põhjalikult investeerimiskliimat välisinvestorite jaoks, eelkõige lahendaks kiiresti riigieelarve võlgnevuse probleemi, mille puhul võlgu ollakse juriidilistele isikutele seoses enamakstud käibemaksu tagastamise hilinemisega, ning tagaks sammude astumise selleks, et sellised olukorrad edaspidi ei korduks; muuta tolliprotseduure tulemuslikumaks (eelkõige vähendada levinud praktikat, kus Ukrainasse imporditavate kaupade tolliväärtust tõstetakse ebaõiglaselt);
- ao) edendada ettevõtlust ja VKEde arengut makromajandusliku koostöö abil;
- ap) rõhutada, et Ukraina ei tohiks välisinvesteeringute ligimeelitamiseks vähendada tööstandardite kaitset;
- aq) nõuda vastavalt ELTLi artikli 218 lõike 5 sätetele otsuse tegemist, millega antakse luba assotsieerimislepingu olulise osa moodustava vabakaubanduslepingu sätteid enne selle jõustumist ajutiselt kohaldada;

Õigus, vabadus ja turvalisus

- ar) teha aktiivset tööd Ukraina ja ELi vahelise viisavabaduse kehtestamise suunas selle asemel, et jätta see pikaajaliseks plaaniks, tingimusel et Ukraina täidab viisavabaduse tegevuskavas sätestatud vajalikud tehnilised kriteeriumid; kinnitada vahe-eesmärgina kehtivate viisatasude kaotamine; ning võtta jalgpalli Euroopa meistrivõistluste ajal kasutusele asjakohased meetmed eesmärgiga kasutada seda kindlat üritust kui viisavabaduse katseaega;
- as) ergutada Ukrainat tegutsema konstruktiivselt 5+2 kõnelustel, eesmärgiga aidata leida püsiv lahendus Transnistria konfliktile;
- at) tugevdada Ukraina potentsiaali rändevoogude ja piiride haldamisel keskse partnerina ning kavandada edasisi ühismeetmeid võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu;
- au) nõuda, et assotsieerimislepingusse lisataks kiirkorras sätted pettuste ja aktsiisiga maksustatavate toodetega salakaubitsemise takistamiseks kooskõlas ELi sisejulgeoleku strateegiaga ning võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni ebaseadusliku kauplemise vastast lisaprotokoll;

- av) tõhustada koostööd integreeritud piirihalduse valdkonnas, kasutades kõrgeimaid ELi standardeid ning arendades suutlikkust, et võidelda tulemuslikumalt piiriülese kuritegevuse, ebaseadusliku rände, inimkaubanduse ja ebaseadusliku kauplemise vastu;
 - aw) toetada lähenemist piirkondlikes ja rahvusvahelistes küsimustes, konfliktide ärahoidmist ja kriisiohjamist ning tugevdada kooskõlastamist julgeolekuohtude vastases võitluses;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ning teavitamise eesmärgil Ukraina ametivõimudele.

15.11.2011

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

soovituste kohta nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ELi–Ukraina assotsieerimislepingu läbirääkimiste kohta (2011/2132(INI))

Arvamuse koostaja: Paweł Zalewski

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. toetada põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna üle peetavate läbirääkimiste lõpuleviimist 2011. aasta lõpuks, sest see oleks samm edasi Ukraina majanduslikul integreerimisel Euroopasse;
2. tunnustada suuri jõupingutusi, mida Ukraina valitsus on teinud tõkete üldiseks kõrvaldamiseks, geograafiliste tähiste kohandamiseks ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete, konkurentsi ja tehniliste kaubandustõkete vallas, aga ka kõige tagasihoidlikumaid saavutusi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna valdkondades, nagu investeringud, teenused, põllumajandus, energia ja eksporditõkked;
3. kutsuda Ukrainat üles hoiduma eksporditollide ja muude ekspordipiirangute kohaldamisest, sest nende kohaldamine suurendaks hindade volatiilsust Euroopa turgudel;
4. kutsuda Ukraina poolt üles täitma kohustusi, mis on seotud gaasisektori ümberstruktureerimisega 2011. aasta lõpuks, ning astuma edasisi samme oma energiasektori reformimiseks laiemalt, kõrvaldades nafta- ja gaasisektorit reguleerivates õigusaktides esinevad puudused;
5. võtta teadmiseks asjaolu, et kuigi teenuste liberaliseerimine ja energiasektori investeringud oleksid ELile kasulikud, võib kohustuste võtmine seoses energiateenustega tuua kaasa ka teatavaid riske, sest Ukraina ettevõtjaid kontrollivad energiasektori liidrid

võivad kasutada vabakaubanduspiirkonda selleks, et saada kontrolli ELi edastusvõrkude üle;

6. nõuda ELi ja Ukraina vahel tõhusamat koostööd energiasektoris, Ukraina energiasektori integreerimist Euroopa energiasfääri ning ühiste ajakohastamis- ja arendusprojektide algatamist energiainfrastruktuuri valdkonnas;
7. võtta teadmiseks asjaolu, et Ukraina on ELi jaoks üks tähtsamaid nafta ja gaasi transiidiriike ning et EL saab teha Ukraina energiasektori reformimiseks vajalikud välismaised otseinvesteeringud;
8. nõuda ELi ja Ukraina energiajulgeoleku parandamist kahepoolsete mehhanismide abil, mis tagaksid varase hoiatamise ning väldiksid energia ja energia tooraine tarnekatkestusi;
9. rõhutada, kui tähtis on ELi jaoks, et Ukraina tagaks oma territooriumil mürgiste jäätmete ja tuumajäätmete nõuetekohase kõrvaldamise toiduohutuse kaitsmiseks;
10. tagada, et suhkrule avatud tariifikvoodid ei tooks kaasa soovimatut kolmnurkkaubandust ja pettusi;
11. rõhutada, et lepingu osaks peab olema ka loomade heaolu peatükk, mis kindlustaks võrdsed konkurentsitingimused Euroopa ja Ukraina talupidajatele;
12. võtta teadmiseks asjaolu, et säästev areng on üks 2011.–2013. aasta riiklikus näidisprogrammis käsitletavatest esmatähtsatest valdkondadest; soovitada sellest tulenevalt säästva arengu peatüki lisamist vabakaubanduspiirkonna lepingusse;
13. rõhutada, et säästvat arengut käsitlev peatükk peaks sisaldama sätet, mis väljendab Ukraina lubadust austada Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suuniseid rahvusvaheliste ettevõtete kohta ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika kohta;
14. valmistuda lepingu rakendamiseks koos Ukrainaga, et kohustused, mis ei ole seotud eeltingimustega ega anna koheseid tagajärgi, eelkõige loomade heaolu valdkonnas, saaksid teoks ja avaldaksid pikemaajalist tuntavat mõju; nõuda, et vabakaubanduslepingu rakendamisega kaotataks kõikides tööstusvaldkondades tariifsed tõkked täielikult, ilma negatiivsete loetelude ja impordikvootideta, ning et sellest tulenevalt kaotataks tulemuslikult eksporditollimaksud ja nii ekspordi- kui ka impordipiirangud; võimaldada Ukrainal kasutada liberaliseerimisjärgset kohanemise fondi, nagu on ette nähtud Euroopa naabruspoliitika riiklikus näidisprogrammis aastateks 2011–2013, ning tehnilist abi tolliküsimustes ja geograafiliste tähistega kohandamiseks;
15. nõuda jätkuvalt Ukrainalt poliitilisi ja majandusreforme, mis tooksid kaasa infrastruktuuri, eelkõige energia- ja transpordinfrastruktuuri moderniseerimise, aitaksid ettevõtteid, lihtsustades nende jaoks eeskätt juurdepääsu laenudele ja maale ning hõlbustades ja kiirendades maksukogumist ja tolliprotseduure, eelkõige tehes märkimisväärseid edusamme sellistes valdkondades nagu käibemaksu tagastamine eksportijatele, tollivormistus ja impordilubade andmise menetlus (eelkõige maksustamise, dokumenteerimise nõuete ja toote sertifitseerimiseks proovide võtmise valdkonnas),

vähendaksid bürokraatiat ja korrupsiooni, tugevdaksid õigusriigi põhimõtteid ja demokraatiat, aitaksid kaaluda väiksemad tehingukulused ja turvalisi menetlusi – eelkõige VKEde jaoks –, mis on kaubandussuhete väljakujunemise olulised eeltingimused, ning parandaksid õigusakte materiaalse vara ja intellektuaalse omandi kaitse valdkonnas ja annaksid tõhusamad mehhanismid ettevõtete õiguste ja kaebuste kaitsmiseks kohtus;

16. nõuda, et Ukraina parandaks põhjalikult investeerimiskliimat välisinvestorite jaoks, eelkõige lahendaks kiiresti riigieelarve võlgnevuse probleemi, mille puhul võlgu ollakse juriidilistele isikutele seoses enam makstud käibemaksu tagastamise hilinemisega, ning tagaks, et sellised olukorrad edaspidi ei kordu; tõhustada tolliprotseduure (eelkõige vähendada levinud praktikat, kus Ukrainasse imporditavate kaupade tolliväärtust tõstetakse ebaõiglaselt);
17. edendada ettevõtlust ja VKEde arengut makromajandusliku koostöö abil;
18. tunnistada asjaolu, et sellise assotsieerimislepingu sõlmimist, mille keskmes on põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond, ja selle hoolikast rakendamisest võib olla kahekordselt kasu Ukraina õigusriikluse tugevdamiseks: ELi sidusrühmadele, eriti VKEdele, peaks see andma kõrgemad kaitsestandardid ning Ukraina jaoks tugevdama Euroopa õigusriigi ja demokraatia põhimõtteid; usub sellega seoses, et Ukraina peaks käsitlema õiglase kohtuliku arutamise õiguse väidetava puudumisega seotud probleeme (Julia Tõmošenko juhtum);
19. tagada, et ELi ja Ukraina vaheline koostöö puudutab ka inimõiguste ja põhivabaduste austamist, edendades ja rakendades rahvusvahelisi inimõiguste standardeid, vähemuste austamist ning võitlust ebainimliku ja inimväärlikust alandava kohtlemise vastu;
20. rõhutada, et Ukraina ei tohiks välisinvesteeringute ligimeelitamiseks vähendada tööstandardite kaitset;
21. tagada, et EL teeks järjepidevalt samasuguseid edusamme seoses teiste idapartnerluse riikidega, kes on valmis järgima demokraatlikke väärtusi ja kaubanduse avatust; kutsuda Ukrainat üles edendama koostööd ELi ekspertidega, kes teevad päevast päeva koostööd partneritega partnerriikidest, aitavad neil reforme kiirendada ning jagavad ELiga seotud praktilist kogemust ja mitmesugustest valdkondadest saadud parimaid tavaid;
22. järgida avatud ja ratsionaalset lähenemisviisi viisanõude kaotamisele, kui see jõuab rakendusetappi, ning ELi otsuste tegemisel lähtuda ausast hinnangust jõupingutustele, mida Ukraina on teinud oma kohustuste täitmiseks;
23. nõuda vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 5 otsuse tegemist, mis võimaldaks assotsieerimislepingu olulise osa moodustava vabakaubanduslepingu sätete ajutist rakendamist enne nende jõustumist;
24. nõuda Ukraina ametiasutustelt tõhusa süsteemi loomist vabakaubanduslepingu sätete jõustamiseks ning selle lepingu rakendamisel pideva koostöö tegemist Euroopa institutsioonidega.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	14.11.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 -: 1 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laima Liucija Andrikiēnē, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Harlem Désir, Yannick Jadot, Bernd Lange, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Gianluca Susta, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	George Sabin Cutaș, Mário David, Małgorzata Handzlik, Silvana Koch-Mehrin, Tokia Saïfi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Vytautas Landsbergis, Traian Ungureanu

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.11.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 59 -: 2 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gabriele Albertini, Pino Arlacchi, Elmar Brok, Mário David, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Anna Ibrisagic, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Othmar Karas, Ioannis Kasoulides, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, Kristian Vigenin, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Charalampos Angourakis, Adam Bielan, Véronique De Keyser, Göran Färm, Hélène Flautre, Roberto Gualtieri, Elisabeth Jeggle, Doris Pack, Tomasz Piotr Poręba, Helmut Scholz, György Schöpflin, Alf Svensson, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Marije Cornelissen